

Aan de leden van de raad van de gemeente Dantumadiel
Postbus 22
9104 ZG Damwâld

Ons kenmerk:	2025-157911
Behandeld door:	College van burgemeester en wethouders
E-mailadres:	m.vanderlei@dantumadiel.frl
Datum college:	16 juni 2025

Onderwerp: Beantwoording technische vragen Jaarstukken 2024

Geachte raad,

Op 7 juni en 10 juni zijn er, op grond van artikel 35 Reglement van Orde, schriftelijke vragen ontvangen over de Jaarstukken 2024. De vragen zijn afkomstig van de fracties van:

1. SGP d.d. 7 juni 2025
2. CDA d.d. 10 juni 2025
3. Gemeente Belangen Dantumadiel d.d. 10 juni 2025

In deze brief geven wij antwoord op een deel van de vragen. De beantwoording van het overige deel volgt na de collegevergadering van 24 juni.

1. Vragen SGP d.d. 7 juni 2025

Vraag 1.1

Blz. 11: (101.1.1) wanneer verwacht u dat we meer weten over de kwalitatieve meting van het KCC?

Antwoord: Volgt.

Vraag 1.2

Blz. 11: (101.2.1) U noemt dat er veel starters, trainees en zijinstromers bij de gemeente zijn komen werken sinds de gemeente zelfstandig is. Kunt u nu na 1,5 jaar zelfstandig Dantumadiel, duiding geven of de genoemde doelgroepen ook blijven waarmee de gemeente ook een stevig ambtenaren apparaat bouwt en de kennis binnenshuis blijft?

Aansluitend, hoe is momenteel de invulling van de vacatures? Zijn de afdeling voldoende bezet? Hoeveel fte staat er momenteel nog open?

Antwoord: Volgt.

Vraag 1.3

Blz. 22: (202.1.3) Er zal beleid worden opgesteld over uitdagende speel- en sportvoorzieningen en bewegen in de openbare ruimte, valt te lezen. In welke beleid is dat en wanneer wordt dit met de raad gedeeld? Ik vat op dat het dus over speeltuinen gaat. Kunt u aangeven welk inhoudelijk beleid momenteel van toepassing is voor speeltuinen/openbare beweegruimten? Kunt u alvast aangeven wat hierover opgenomen wordt in het nieuwe beleid of waaraan u zit te denken? Wat is de financiële bijdrage die de gemeente bijdraagt voor dergelijke speel- en sportvoorzieningen? Dit ook i.r.t. het toegekende bedrag vanuit het Volkshuisvestingsfonds (502.3.1) (zie blz. 50), om 12 speeltuinen op te knappen.

Antwoord: Het huidige speelvoorzieningenbeleid is gedateerd en het concept voor nieuw 'Speel- en beweegvoorzieningenbeleid gemeente Dantumadiel' is inmiddels gereed. Voor de vaststelling van het nieuwe beleid zijn er extra middelen opgenomen in de PPN. Mocht de gemeenteraad, bij de behandeling van de PPN akkoord gaan met het beschikbaar stellen van deze extra middelen, dan zal het 'Speel- en beweegvoorzieningenbeleid gemeente Dantumadiel' direct na de zomer ter vaststelling aan uw gemeenteraad worden voorgelegd. Met het vaststellen van het nieuwe beleid (incl. de extra middelen) zal de cofinanciering voor het 'Volkshuisvestingsfonds' op dat onderdeel zijn geregeld.

Vraag 1.4

Blz. 26: U noemt dat de energielasten in 2024 enorm gestegen zijn. Extra financiële last bedraagt: € 107.000. Kunt u de grootte van dit bedrag toelichten/verklaren?

Antwoord: Het gaat hier om de energielasten voor het gebruik van het voormalige schoolgebouw de Saad door VSO de Wingerd. Dit gebouw wordt door de gemeente verhuurd aan St. Speciaal onderwijs Fryslân. De huurovereenkomst (incl. gebruikerstarieven voor energiegebruik) is na de energiecrisis niet aangepast. Met het bestuur van St. Speciaal Onderwijs Fryslân zullen dit jaar nog gesprekken worden gevoerd over aanpassing van de huidige huurovereenkomst.

Vraag 1.5

Blz. 28: (301.1.2) De implementatie van nieuw welzijnsbeleid. In de gemeenteraadsvergadering van 4/5 november 2024 is een raadsvoorstel behandeld over nieuw welzijnsbeleid in Anno-verband. Dit raadsvoorstel is geamendeerd. Wordt met de implementatie van nieuw welzijnsbeleid, deze opgestelde visie 'Wonen met Welzijn & Zorg' bedoeld? Zo ja, wat is de status van dit amendement?

Antwoord: Volgt.

Vraag 1.6

Blz. 38: Wat is de oorzaak dat er meer gebruik gemaakt is van de WMO woonvoorziening/-aanpassing (€ 240.000) en begeleiding en dagbesteding (€ 239.000)? Heeft dat met het weggewerkend van de achterstanden van de WMO te maken?

Antwoord: Er zijn het afgelopen jaar achterstanden weggewerkt. Er zijn minder geschikte woningen, die vaak ook duurder zijn. Hierdoor zijn de kosten voor woonvoorzieningen ook hoger. Daarnaast zijn de kosten voor Begeleiding en Dagbesteding hoger. Tenslotte worden voorliggende voorzieningen vaak als ongeschikt geacht en is er ook meer professionele ondersteuning nodig.

Vraag 1.7

Blz. 38: Tegenover vraag 6 staat dat er minder gebruik gemaakt is van WMO vervoer van Jobinder (€ 137.000), minder gebruik gemaakt van PGB's (€ 178.000) en minder gebruik gemaakt van Hulp in de huishouden (€ 107.000). Kunt u toelichten wat de oorzaak hiervan is?

Antwoord: Er is minder geld uitgegeven aan Jobinder. Dit komt omdat cliënten vaak alternatieve oplossingen hebben en alleen in geval van geen andere oplossing de taxipas gebruiken. Er zijn geen andere aanbieders voor collectief vervoer. Er bestaat vrijwilligers vervoer en er wordt meer op voorliggende oplossingen gestuurd, maar die worden vaak als ongeschikt beschouwd in de situatie(s) van de client(en).

Vraag 1.8

Blz. 42: (402.1.4) De eerste stappen voor het onderzoek naar de behoefte van zondagsopenstelling van winkels is gezet. Maar het is onzes inziens nog niet afgehandeld. Het onderzoek is opgestart maar er is nog geen uitkomst. Kunt u aangeven wat de status is en hoe e.e.a. verder in uitvoering is?

Antwoord: Volgt.

Vraag 1.9

Blz. 52: Het aantal nieuw gebouwde woningen in Dantumadiel in 2023 is 1,30 per 1000 inwoners (in Nederland is dat 9,10 per 1000 inwoners). In 2022 was het aantal nog 3,40 per 1000 inwoners. Dit betekent dus dat er steeds minder gebouwd wordt. In vergelijking met de cijfers in Nederland, loopt Dantumadiel erg achter. Beamt het college dit?

Antwoord: Volgt.

Vraag 1.10

In aansluiting van vraag 9, is er een overzicht beschikbaar van de vastgestelde bestemmingsplannen met daarbij een status? Bijv. onherroepelijk, bij RvS etc.

Antwoord: Volgt.

Vraag 1.11

Blz. 74: Er zijn op verschillende terreinen geen kosten gemaakt en worden daarom doorgeschoven naar 2025. Ook het extra opleidingsbudget voor personeel van € 320.000 is niet gebruikt. Dit wordt ook niet doorgeschoven naar 2025. Kunt u aangeven wat de reden is om dit extra budget niet te gebruiken en het in 2025 niet nodig is?

Antwoord: Het reguliere opleidingsbudget was in 2024 toereikend, het extra budget is derhalve niet aangewend. Ondanks dat het hier niet expliciet is benoemd wordt het budget wel (automatisch) doorgeschoven naar 2025, omdat deze uit de algemene reserve is gedekt.

Vraag 1.12

Blz. 115: over de opbouw en de ontvlechting van de gemeente wordt genoemd dat de arbitrage zaak is i.v.m. de overbezetting afgehandeld is en het geen bijstelling behoeft. Op welke wijze heeft u de raad hierover geïnformeerd? Via welke brief zou dit eventueel kunnen zijn?

Antwoord:

De uitspraak in de arbitrage zaak is in december 2024 ontvangen heeft vertrouwelijk ter inzage gelegen bij de griffie. De Raad is hierover geïnformeerd middels brief van 13 december 2024, kenmerk 2024-270978.

2. Vragen CDA d.d. 10 juni 2025**Vraag 2.1**

De structurele kosten voor Re-integratie en Beschut werken zijn in 2024 € 441.000 hoger dan begroot. Wat is/zijn de oorzaak/oorzaken van deze structurele stijging? Graag een uitvoerige toelichting.

Antwoord: Door een opeenvolging van begrotingswijzigingen aangaande de Participatiewet is er een verschil ontstaan tussen de begroting en de te verwachten kosten. Uiteindelijk is dit zichtbaar geworden bij het opmaken van de Jaarstukken 2024. Er is sprake van een foutieve raming. Er is geen sprake van een hogere voor de Participatiewet dan verwacht.

Vraag 2.2

Wordt deze structurele stijging in 2025 en de jaren daarna nog hoger? M.a.w.: wat zijn de gevolgen voor de meerjarenbegroting 2026 t/m 2028?

Antwoord: De kosten voor Re-integratie en Beschut werken stijgen in 2026 naar € 452.000 en blijven daarna gelijk tot en met 2029. Deze raming is gebaseerd op de meerjarenbegroting van Dokwurk.

Vraag 2.3

Voor de Jeugdzorg zijn de kosten in 2024 structureel € 249.000 hoger dan begroot. Wat is/zijn de oorzaak/oorzaken van deze structurele stijging? Graag een uitvoerige toelichting.

Antwoord: We zien in onze cijfers dat we een lichte stijging van cliënten hebben (170 in 2023, 191 in 2024). Daarnaast zijn de gemiddelde clientprijzen gestegen.

Vraag 2.4

Wordt deze structurele stijging in 2025 en de jaren daarna nog hoger? M.a.w.: wat zijn de gevolgen hiervan voor de meerjarenbegroting 2026 t/m 2028?

Antwoord: Het is de verwachting dat de kosten voor de Jeugdzorg in 2025 en verder minimaal gelijk zullen zijn aan de gerealiseerde kosten in 2024. De afwijking van de begroting is derhalve als structureel aangemerkt. In de begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026 t/m 2029 is het budget verhoogd met € 249.000. In de meerjarenbegroting 2026 t/m 2029 is het budget daarnaast gecorrigeerd voor de verwachte inflatie 2026.

Vraag 2.5

Er wordt al een aantal jaren gesproken over de zogenoemde dorpsomtinkers. Wat is de StaVaZa op dit moment? In welke dorpen zijn inmiddels dorpsomtinkers in functie en wat zijn de concrete resultaten tot nu toe?

Antwoord: Volgt.

Vraag 2.6

Fraude in WMO. Hoe wordt deze fraude aangepakt en wat zijn de financiële resultaten tot nu toe?

Antwoord: Binnen de Wmo wordt in plaats van fraude gesproken over Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O). De gemeente Dantumadiel heeft in 2024 een plan ter bestrijding van M&O van zorggelden laten vaststellen door B&W waarin de aanpak in hoofdlijnen beschreven wordt. De specifieke aanpak wordt beschreven in een algemeen controleplan dat conform de vereisen uit de jeugdwet inzichtelijk moet zijn voor cliënten en zorgaanbieders. Wij verwachten dit plan binnenkort op de gemeentewebsite te kunnen publiceren.

Middels dit algemene controleplan maakt de gemeente inzichtelijk waarop de controles zich zullen richten (welke onderwerpen) en hoe deze onderzocht gaan worden (controle-instrumenten). Voor een verdere uitvoering van de controles is extra capaciteit aangevraagd.

Vraag 2.7

Eeltsjemar toeristisch ontwikkelen. Ruim twee jaar geleden verwachtte de toenmalige portefeuille op korte termijn overeenstemming te bereiken met een projectontwikkelaar voor o.a. 75 tot misschien wel 150 vakantiehuisjes. Wat is de huidige StaVaZa? Kan de raad in deze raadsperiode nog plannen verwachten of zijn alle plannen op de lange baan geschoven?

Antwoord: Volgt.

Vraag 2.8

Bij een relatief groot aantal activiteiten wordt opgemerkt dat er nog geen uitvoering heeft plaatsgevonden wegens gebrek aan capaciteit. Graag een overzicht per afdeling waar gebrek aan capaciteit is met vermelding van het aantal fte's. Daarnaast een Plan van Aanpak hoe en binnen welke termijnen deze personeelstekorten zullen worden opgelost?

Antwoord: Om antwoord te kunnen geven op deze constatering en vraag, maken we onderscheid in de volgende aspecten:

- Prioritering tijdens de opstart van de organisatie
- Ambitieniveau bij de uitvoering van taken
- Ontwikkelingen binnen het sociaal domein
- Instrumentarium om capaciteit en werkdruk te bepalen

Prioritering tijdens de start van de organisatie

Ja, het is juist dat in een aantal gevallen het gebrek aan capaciteit als oorzaak genoemd wordt dat een bepaalde activiteit niet is afgerond of zelfs niet gestart is. Het is belangrijk dat we ons realiseren dat de jaarrekening over het startjaar 2024 gaat. Deels was voorzien in opstartproblemen en heeft uw raad middelen beschikbaar gesteld om deze vorm van frictie het hoofd te kunnen bieden. Toch heeft het jaar 2024 in het teken gestaan van prioritering naar de meest elementaire taken die moesten worden uitgevoerd (uitkeringen, subsidies, reisdocumenten, aangiften etc) en ervaring, en kennis, laten opdoen van nieuwe collega's. Zelf interpreteren wij het genoemde gebrek aan capaciteit als een vorm van prioritering.

Omdat, ook het college, ziet dat de werkdruk als hoog wordt ervaren, is een project gestart (Dantumadiel 2027) waarin gekeken wordt hoe, en of, het gemeentelijk apparaat terug kan naar de oorspronkelijke

gecalculeerde formatiegrootte van 163,17 fte aangevuld met 12,03 fte aan werk in verschillende DVO's. Onderdeel van dit project is een extern uit te voeren vergelijking met een aantal referentiegemeenten, zijnde gemeente Gennep, gemeente Aa en Hunze, gemeente Steenberg en de gemeente Zwartewaterland. Op dit moment loopt dit project nog en bevindt zich in de onderzoeksfase. Er zijn nog geen tussenresultaten bekend.

Ambitieniveau bij de uitvoering van taken

Een andere afhankelijkheid van de mate waarop de capaciteit aangesproken wordt, is het ambitieniveau wat verwacht wordt. Een goed voorbeeld is hiervan de bestrijding van ondermijning. De Friese gemeenten vragen collectief om een intensieve en samenhangende aanpak. In de perspectiefnota zal om de formatieve realisatie gevraagd worden. Dit terwijl de activiteiten in de jaarrekening nu worden aangeduid als niet gerealiseerd wegens capaciteitsgebrek.

Ontwikkelingen binnen het sociaal domein

Op dit moment loopt er een project, met als primair doel, een optimale inrichting van het sociaal domein. Zowel wat de uitvoering als het beleid betreft. Dit project werd geïnitieerd nadat, direct na de start, de afdeling geconfronteerd werd met oplopende achterstand, werkdruk en andere signalen. De scope van dit project bevat bijna alle aspecten van het organiseren van werk. Het omvat het optimaliseren van processen, het doet een voorstel wat betreft de aansturing en legt de relatie tussen de missie en visie van de organisatie en de hiervoor benodigde capaciteit. Dit project bereikt zijn eindfase in 2026. Gedurende dit project heeft de raad incidentele middelen beschikbaar gesteld om capaciteit te verhogen zodat een transitie naar een betere inrichting van de organisatie mogelijk wordt.

Instrumentarium om capaciteit en werkdruk te bepalen

Het project *Dantumadiel 2027* lijkt het meest leidend om als antwoord te dienen op de vraagstelling van de raad. Wij verwachten dat de resultaten van de vergelijkingen met de referentiegemeenten medio derde kwartaal gereed zijn. Wij zullen de raad dan ook informeren. Het gehele project, met als einddoel een reëel inzicht in de beoogde formatieomvang zal later dit jaar afgerond zijn. Deze data mogen dan ook gezien worden als data die in het PvA van uw vraagstelling genoemd zouden worden. Naast dit onderzoek, kent de gemeente een medewerkerstevredenheidonderzoek dat periodiek gehouden wordt en veel meer zegt over het gevoel van werkdruk.

Vraag 2.9

Per 1 januari 2024 is de nieuwe zelfstandige ambtelijke organisatie van start gegaan. Hoeveel ambtenaren hebben sinds de start de organisatie al weer verlaten en om hoeveel fte's gaat het dan?

Antwoord: Volgt.

Vraag 2.10

Welke concrete afspraken en met wie zijn er gemaakt m.b.t. het verzilveren van koppelkansen bij de herinrichting van de N361 Lauwersseewei?

Antwoord: De Lauwersseewei is afgewaardeerd naar een 80-kilometerweg. Daarmee is het eenvoudiger om aansluitingen of onderdoorgangen te kunnen realiseren vergeleken met een 100-kilometerweg. De afspraak is met de provincie dat als de gemeente initiatieven heeft, dit samen met de provincie zal worden besproken. Dit kunnen initiatieven zijn zoals bijvoorbeeld de ontsluiting van nieuwbouwwijk De Moark Rinsumageast op de Lauwersseewei of een onderdoorgang voor vaartuigen onder de weg door. Hier zijn nog geen concrete investeringskredieten voor, dit hangt af van de planvorming in een later stadium.

Vraag 2.11

In 2012 zijn er door de gemeente toezeggingen gedaan m.b.t. de herinrichting van de Tjaerdawei en de Juckemawei in Rinsumageast, nadat de Lauwersseewei afgewaardeerd zou zijn en het zware landbouwverkeer niet meer door het dorp hoeft/mag. Wat is de StaVaZa m.b.t. de genoemde herinrichting?

Antwoord: Vanuit reguliere weginspecties zal blijken welke onderhoudsopgave er nodig is voor deze wegen. Als de weg aan groot onderhoud toe is, dan wordt in overleg met de omgeving gesproken over de meest wenselijke inrichting van de weg. Hier is nu nog geen investeringskrediet voor gereserveerd.

Vraag 2.12

Stichting De Noordelijke Vaarroute houdt zich bezig met het herstel van de historische vaarroute Leeuwarden Dokkum via Aldtsjerk en Rinsumageast. De stichting laat thans een haalbaarheidsonderzoek instellen. Wat is de huidige StaVaZa? Wanneer verwacht het college dat er concrete voorstellen kunnen worden gedaan?

Antwoord: Volgt.

3. Vragen Gemeente Belangen Dantumadiel d.d. 10 juni 2025**Vraag 3.1**

Clienten met maatwerk WMO Dantumadiel 730 Nederland 650.

Kunt u een beeld geven van de oorzaak van dit afwijkende getal ten opzichte van landelijke aantallen.

Antwoord: Volgt.

Vraag 3.2

blz 40 de gemeentelijke bijdrage Dokwurk wijkt af van de administratieve geraamde bijdrage .

Hoe kan dit en waar is het voor gebruikt

Antwoord: Door een opeenvolging van begrotingswijzigingen aangaande de Participatiewet is er een verschil ontstaan tussen de begroting en de te verwachten kosten. Uiteindelijk is dit zichtbaar geworden bij het opmaken van de Jaarstukken 2024. Er is sprake van een foutieve raming. Er is geen sprake van hogere kosten voor de Participatiewet dan verwacht.

Vraag 3.3

blz 41. Laaggeletterdheid er zijn geen uitgaven gedaan toch -10 structureel?

Antwoord: Er zijn geen uitgaven gedaan voor een onderzoek naar Laaggeletterdheid. Om deze reden is er geen onttrekking gedaan aan de Algemene reserve. Het budget wordt doorgeschoven naar 2025. In het resultaat zien we als gevolg lagere incidentele lasten (+10) en een lagere onttrekking aan de reserve (-10). Per saldo is het doorschuiven van deze incidentele uitgave resultaat neutraal.

Vraag 3.4

blz 63. Waarom is het baggeren als incidenteel opgevoerd, de sloten en kanalen moeten toch elk jaar schoongehouden worden

Antwoord: Het baggeren van waterwegen betreft onderhoud en wordt periodiek uitgevoerd. De toevoegingen aan de onderhoudsvoorziening zijn structureel van aard en komen ten laste van het resultaat. Het baggeren wordt vervolgens bekostigd uit de onderhoudsvoorziening en komt niet ten laste van het resultaat.

De afwijking van de begroting die hier als incidenteel is aangemerkt heeft betrekking op het aandeel van de baggerkosten die voor rekening komen van Wetterskip Fryslân. De bijdrage van Wetterskip Fryslân is eenmalig voor de geplande werkzaamheden en daarmee zijn zowel de lasten (baggerkosten) als de baten (bijdrage Wetterskip) incidenteel.

Overigens is het baggeren niet te verwarren met het hekkelen. Het baggeren gebeurt niet jaarlijks, in tegenstelling tot het hekkelen. Bij het hekkelen worden waterplanten uit de sloten verwijderd. Bij het baggeren wordt de sliblaag weggehaald die in de loop der jaren op de bodem ontstaat.

Met vriendelijke groet,

namens burgemeester en wethouders van Dantumadiel,

R.G. Dijksterhuis
Secretaris